

Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Görüşleri Bağlamında Müze Eğitimi ve Uygulamaları Dersi¹²

Museum Education and Practices Course in The Context of the Visual Arts Teacher Candidates' Opinions

Kibar Evren BOLAT AYDOĞAN

Anadolu University, Turkey

kebaydogan@anadolu.edu.tr

Öz

Müzeler, çok yönlü öğrenme ve yaşam alanları olarak görsel sanatlar eğitimi içerisinde gün geçtikçe daha çok önem kazanmaktadır. Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programlarında haftada 4 saat olarak yer alan ‘Müze Eğitimi ve Uygulamaları’ dersi ile görsel sanatlar öğretmen adaylarının etkin ve verimli şekilde müzelerden eğitim amaçlı yararlanmalarına ilişkin bilgi ve beceriler kazanmaları hedeflenmektedir. Bu çalışmada 2015-2016 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümünde Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersini alan öğrencilerin, ders sürecine ilişkin deneyim ve görüşlerinden yola çıkılarak, bu dersin daha etkin ve verimli gerçekleştirilmesine ilişkin öneriler getirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma sürecinde nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş ve 6 öğretmen adayı ile odak grup görüşmesi yapılmıştır. Odak grup görüşmesinde öğretmen adaylarına bu derse dair beklentileri, dersin amacına ilişkin görüşleri, ders içerisinde yaptıkları uygulamalara ve ders kapsamında edindikleri teorik bilgilere ilişkin düşünceleri, dersin süresine ve programdaki yerine ilişkin görüşleri sorulmuştur. Ayrıca dersin onlara sağladığı katkılara, ders kapsamında zorlandıkları konulara, yaşadıkları sorunlara dair görüşleri alınmıştır. Son olarak bu dersin daha etkili ve verimli gerçekleştirilmesine ilişkin öneriler getirmeleri istenmiştir. Odak grup görüşmesinde elde edilen veriler betimsel analiz yoluyla

¹ Research paper, Received: 09.12.2016 Accepted: 29.01.2017

² Bu çalışma INTE2016’da sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

çözömlenmiştir. Bu araştırmada göröşmeden elde edilen veriler ile Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersinin daha etkin ve verimli gerçekleştirilmesine ilişkin öneriler ortaya konulmaya alışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müze eğitimi ve uygulamaları, Sanat eğitimi, Görsel sanatlar öğretmen eğitimi, Odak grup göröřmesi

Abstract

The museums gain more and more importance in visual arts education as multifaceted learning and living spaces. It is aimed to visual arts teacher candidates acquire knowledge and skills relating to benefit effectively and efficiently from museums for educational purposes with the 'Museum Education and Practices' course which is 4 hours a week in Undergraduate Programs of Arts and Crafts Education. In this study, it is aimed to introduce suggestions concerning more effective and efficient implementation of this course by taking into consideration the experiences and opinions of the students attending the Museum Education and Practices course in the Department of Fine Arts Education of Anadolu University in 2015-2016 academic year. Qualitative research approach was adopted in the research process and focus group interview was made with 6 teacher candidates. In the focus group interview, the teacher candidates had been asked about their expectations about this course, their opinions about the purpose of the course, their thoughts about the practices they made in the course and their theoretical knowledge about the course, their opinions about the duration of the course and its' place in the program. In addition, their opinions had been taken about the contributions that the course had provided to them, the topics they had been challenged in the course, the problems they had been experienced. Finally, they had been asked to make proposals for more effective and efficient implementation of this course. The data obtained at this focus group interview were analyzed through descriptive analysis. In the context of the opinions of the visual arts teacher candidates, to perform Museum Education and Practices course more effective and efficient the suggestions were introduced.

Keywords: Museum education and practices, Art education, Visual arts teacher training, Focus group interview

Giriş

Müzeyle dair yapılan çeşitli tanımlara bakıldığında müzelerin artık bir eğitim kurumu olarak benimsendiği görülmektedir. Örneğin Amerika Sanat Müzeleri Birliği müzeyi “eğitsel ya da estetik amaçla profesyonel uzman kadro ile nesnelere toplayan, koruyan, yorumlayan ve topluma düzenli bir programla sergileyen kurumlar” (Atagök,1999,s.143) olarak tanımlamaktadır. Uluslararası Müzeler Konseyi’nin (ICOM) tanımlamasına göre ise “toplumun ve onun gelişiminin hizmetinde olan, halka açık, insana ve yaşadığı çevreye tanıklık eden materyaller üzerine araştırma yapan, toplayan, koruyan, bilgiyi paylaşan, inceleyen ve bunları eğitim amacıyla, topluma estetik zevk verebilme doğrultusunda sergileyen, kar düşüncesinden bağımsız, sürekliliği olan kuruluşlardır” (Alpagut,2006,s.117). Bu tanımlara bakıldığında müzelerin pek çok işlevi olduğu ve bunların eğitim işlevinden çok da bağımsız olmadığı görülmektedir.

Avrupa müzelerinin ve sanat galerilerinin kökeni 16. yüzyılın sonlarına kadar uzanmakla birlikte müzelerin eğitim amacı ile kurulmasının 1789 Fransız Devrimi sonrasında müzelerin halka açılmasıyla başladığı belirtilmektedir. 18. yy ortalarından itibaren Avrupa gibi Amerika’da da eğitim amaçlı müzeler kurulmuş ve 19. yüzyılda yaşanan Endüstri Devrimi ile Amerika ve Avrupa’daki bu gelişmeler hızlanmıştır. 20. yüzyılda ise UNESCO ve ICOM gibi uluslararası organizasyonlar ile müzecilikte ve müze eğitiminde uluslararası standartlar oluşturulması, tartışma ve bilgi paylaşımı ortamı yaratılması gibi gelişmeler yaşanmıştır. 1970’lerde ise yeni bir müzecilik ve müze eğitimi anlayışı ortaya çıkmıştır. Geleneksel eğitim anlayışı yerine eğitimde ilerlemecilik felsefesine dayalı olarak müze eğitimi de şekillenmeye ve okullarda daha fazla önem kazanmaya başlamıştır (Tezcan Akmehtmet, 2015).

Amerikalı filozof ve eğitimci John Dewey’in, düzenli müze ziyaretlerini eğitim programlarının önemli bileşenleri, müzeleri de eğitim etkinliğinin bütünleyici parçası olarak

görmesi ve bu anlamda müzelerden eğitsel amaçlı yararlanılmalıdır şeklindeki düşünceleri 20. yüzyıl müze eğitimcileri ve yöneticilerinin çalışmalarındaki ana fikirlerden biri olmuştur (Onur, 2012). Müze eğitimi kavramı Maria Montessori, Jean Piaget, Howard Gardner gibi pek çok kuramcının görüşleriyle de şekillenmeye devam etmiştir.

Müzelerin eğitim işlevi özellikle 20. yüzyılın 2. yarısından itibaren müzelerin diğer işlevleri olan koruma, araştırma işlevlerinin yanındaki iletişim işlevinin altında, temel işlevlerden biri olarak yerini almıştır. Müzelerde eğitim çalışmaları zamanla yaygınlaşmış, kapsamı genişlemiş ve ayrı bir bilimsel disiplin olarak ‘müze eğitimi’ alanı doğmuştur (Tezcan Akmehmet, 2014). Müze eğitimi en genel anlamda şu şekilde tanımlanmaktadır:

“Kendi kültürünü, farklı kültürleri tanıma, benzerlikleri ve farklılıkları anlama, kültürlerarası anlayış, duygudaşlık geliştirme, hoşgörü geliştirme, çevreyi ve kültürel varlıkları koruma bilincini geliştirme ve okul eğitiminin kalitesini artırma gibi temel gereksinimlerden hareketle farklı yaş, cinsiyet, yetenek ve kültürden izleyicilerin müze koleksiyonlarına fiziksel ve entelektüel olarak yaklaşmasını sağlayan, koleksiyonlarla izleyici arasında etkileşimi gerçekleştiren, ulusal eğitime uyum sağlayan ve yaşam boyu devam eden bir süreçtir” (Karadeniz,2014,s.177)

Geleneksel eğitim anlayışından farklı olarak eğitimde benimsenen yeni amaçlar doğrultusunda kişinin bilgisini, deneyimini, düşünme ve karşılaştırma yapma yeteneklerini, hayal etme gücünü geliştirmek, duygu dünyasını zenginleştirmek hedeflenmektedir. Müzelerde gerçekleştirilen müze eğitiminin amacı da (bu hedeflere uygun olarak) bireylere müzelerdeki nesnelere tanıtmak, bireylerin yaşamları, edindikleri bilgiler ve deneyimleri ile o nesnelere ilişkilendirmelerini, eleştirmelerini, yorumlamalarını ve özgün bir senteze ulaşmalarını sağlamaktır (İlhan, 2002).

Bu anlamda müzeler bu hedeflere ulaşmada eğitsel bir ortam sağlamak adına büyük önem taşımaktadır. Özellikle sanat eğitimi için bu önem daha da artmaktadır. Küçük yaşlardan

itibaren müzede sanat eserleri ile karşılaşan ve bunlarla ilgili etkinlikler gerçekleştiren çocukların sanat anlayışının gelişeceğini ve sanata bakış açısının farklılaşacağını ifade eden Zilcioğlu (2008) müzelerin çocukların sanat ile bağ kurmasında önemli katkılar sağlayacağını belirtmektedir. Bu anlamda “sanat ve müze eğitimi bir araya geldiğinde gözlem, düşünce ve duyguların anlam kazandığı, hayal gücünün arttığı, objelerin tarihsel olarak algılandığı, kültürel zenginliğin bizzat bu mekânlarda analiz edilerek kalıcılığının sağlandığı bir gerçektir” (Uçar,2014,s.113).

İlköğretim Bölümü öğrencilerinin müzede sanat deneyimleri üzerine araştırma yapan Ülkü(2009) de çalışmasında, çok alanlı görsel sanatlar eğitiminde eser inceleme gibi uygulamaların sanat üzerinde düşünme ve dikkatli gözlem sürecini barındırdığını bundan dolayı öğrencilerin estetik objelerle sıklıkla karşı karşıya bırakılmasının estetik algı ve estetik kaygının gelişimini desteklediğini ifade etmiştir.

Benzer şekilde Mercin (2008) yaptığı çalışmada görsel sanatlar dersinin müze ve sınıf ortamında işlenişini karşılaştırmış ve müzede öğretime tabi tutulan öğrencilerin sanatın değerini fark ettikleri, dersten hoşlandıkları, derse ilişkin duygu ve düşüncelerinin oluşmasında müzede görerek öğrenmenin etkili olduğunu saptamıştır. Sınıf ortamında öğretime tabi tutulan öğrencilerin ise dersten sıkıldığı, farklı etkinlik yapmadıkları, derse ilişkin duygu ve düşüncelerinde bir değişiklik olmadığı ortaya çıkmıştır. Araştırmanın sonucunda görsel sanatlar dersinin sınıf dışında müze ortamlarıyla desteklenmesi önerilmiştir.

Buna karşın müzelerin görsel sanatlar eğitim programları içerisinde yer alması oldukça yenidir. Müze eğitimi uygulamaları 2006’dan itibaren görsel sanatlar öğretim programlarında ‘müze bilinci’ öğrenme alanı olarak yer almış, 2013 yılında gerçekleşen program güncellemesi ile ‘kültürel miras’ öğrenme alanı olarak yeniden tanımlanmıştır (Mamur, 2015).

Ayrıca “MEB tarafından geliştirilen Müze Eğitimi Projesi ile 2005-2006 yıllarından itibaren kütüphaneler, antik kentler ve müzeler eğitim sürecine katılmış ve ilköğretim 1-8. sınıflarda okutulan Hayat Bilgisi, Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler, Fen ve Teknoloji dersleriyle Sanat Etkinlikleri ve Görsel Sanatlar ders programlarına uygulamalı müze etkinlikleri eklenmiştir. Ortaöğretimde ise Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri’nde Resim Bölümlerinde haftada bir saat ‘Müze Eğitimi’ dersi okutulmaktadır” (Karadeniz,2014,s.188).

Görsel sanatlar öğretmen eğitimi programlarında ise 1997-1998 yılından itibaren eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması çerçevesinde programların yenilenmesiyle birlikte ‘Müze Eğitimi ve Uygulamaları’ dersi 3. yılın 1.yarıyılında yer almaya başlamıştır. 2006-2007 eğitim öğretim yılından itibaren de 4. sınıfın 1. yarıyılında seçmeli ders olarak programda yer almaktadır. Gelişmiş ülkelerde ise müze eğitimi öğretmen eğitiminde daha önemli bir yere sahiptir. Öğretmenler hem müze eğitimi öncesinde hem de müze eğitimi esnasında müzelerin eğitim bölümleri tarafından sürekli eğitilmekte ve bilgilendirilmektedir (Buyurgan ve Mercin, 2010).

Buna karşın, Özsoy ve Mercin (2003) yaptıkları araştırmalar sonucunda, Türkiye’deki müzelerin çoğunun çağdaş anlamda müzecilik sergileyemediklerini, müzelerin büyük bir bölümünün sanat (resim) eğitimi amacıyla hiçbir etkinlik gerçekleştirmediğini hatta genel olarak bile eğitim işlevlerini yerine getirmediklerini saptamışlardır. Ayrıca müzelerde eğitim bilimci ve sanat eğitimcisi istihdam edilmesini, müzelere eğitim işlevine yönelik projeler hazırlanmasını, müzelerin eğitim işlevini yerine getirebilmeleri için teşvik edilmesini ve gerekirse müzede eğitim konusunun yönetmeliklerle yasal hâle getirilmesini önermişlerdir.

Şar ve Sağkol (2013) da müzelerin eğitim anlamında etkin bir rol üstelenebilmesi için öğrencilere yönelik etkinliklerin başlatılması ve bu etkinliklerin verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için bu konuda eğitim almış ve bunu uygulamaya geçirilebilecek

öğretmen profilinin oluşturulması gerektiğini belirterek eğitim fakültelerinde müze eğitimi dersinin gerekliliğine dikkat çekmiştir.

Görüldüğü üzere müzelerin bir eğitim ortamı olarak değerlendirilebilmesi için müzelerde pek çok düzenlemenin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Ülkemizdeki müzelerin bazılarında bu anlamda çalışmalar yapılmakla birlikte istenilen düzeye gelmesi ve tüm ülke genelinde bunun gerçekleşmesi için daha çok zamana gerek olduğu açıkça görülmektedir. Bu nedenle müze eğitiminin etkili ve verimli bir şekilde gerçekleştirilmesinin sorumluluğu öğretmenlerin omuzlarına düşmektedir. Bu durum da 'Müze Eğitimi ve Uygulamaları' dersini daha önemli ve gerekli kılmaktadır.

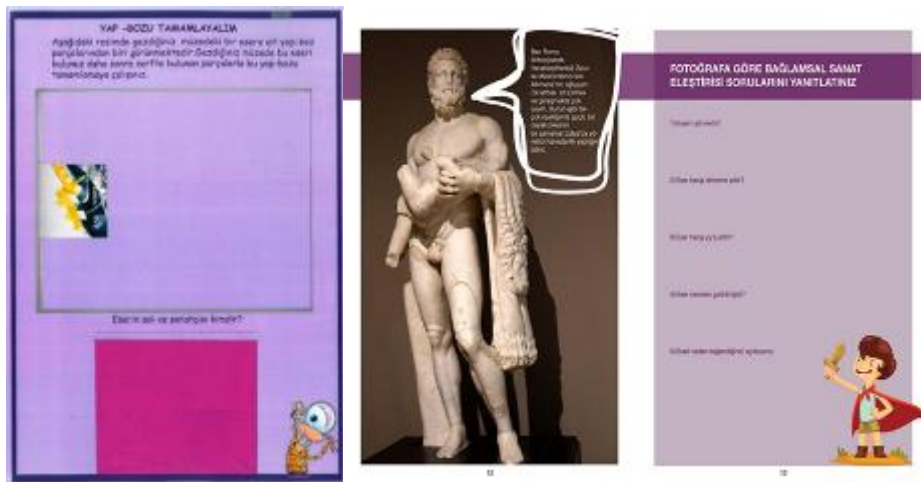
Buyurgan ve Mercin'in (2010) vurguladığı gibi Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersi teorik konuları ve çeşitli uygulamaları içeren bir proje dersi özelliği taşımaktadır. Ders kapsamında; müzeciliğin tarihi, müze türleri, amaçları ve işlevleri, müze ve sanat, müze ve eğitim gibi teorik konular ele alınmakla birlikte müzelerden yola çıkarak sanatsal uygulama yapma, müze rehberi hazırlama, müze gezisi sürecini planlama, müze tanıtımı için poster ve sunum hazırlama, müze ve müzedeki esere/nesnelere yönelik inceleme/değerlendirme yapma gibi uygulamalar da söz konusu olmaktadır.

2015-2016 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü'nde gerçekleştirilen Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersi kapsamında da öncelikli olarak kuramsal konular ele alınarak uygulamalara teorik zemin hazırlanmıştır. Uygulamalar için ise Eskişehir'deki 10 müzeyi konu alan ayrı gruplar oluşturulmuştur. Her bir grup ele aldıkları müzelerle dair poster (Resim 1 ve Resim 2) ve müze rehberi hazırlamıştır.

Resim 1. Çağdaş Cam Sanatları Müzesine İlişkin Poster **Resim 2.** Eğitim Karikatürleri Müzesine İlişkin Poster

Müze rehberi, müze ziyareti öncesi bazı etkinliklerle birlikte müzede gerçekleştirilecek etkinlik ve uygulamaları içeren, müze ziyaretini etkin ve eğlenceli bir sürece dönüştürmeye yardımcı bir materyaldir. Müze rehberi içerisinde çalışma yapraklarının yanı sıra müze ile ilgili kısa bilgiler ve müzeye ilişkin öğrenci hazır bulunuşluğunu ve ziyaret sonrası elde edilen kazanımları belirlemeye yarayan ön anket ve son anket gibi kısımlar da yer almaktadır. Bu ders kapsamında her öğrenci grubu ele aldığı müzeye dair bir müze rehberi (Resim 3) oluşturmuştur.

Resim 3. Ders kapsamında hazırlanan müze rehberlerinin sayfalarından örnekler

Müze rehberi ve müzeyi tanıtan poster çalışmasını grup olarak gerçekleştiren öğrenciler bu çalışmaların dışında bireysel olarak sanatsal çalışmalar da yapmıştır. Sanatsal uygulamalar için öğrenciler görsel araştırmalar yapmış, yeniden yorumlama çalışmaları gerçekleştirmişlerdir. Müzelerdeki eserlerden/nesnelere yola çıkarak kendini ifade etme, kişisel anlamlara ulaşma ve bunları yaratıcılığını kullanarak yeni bir esere dönüştürme şeklinde sanatsal bir süreç yaşamış ve bunu da sanatsal çalışmalarına ilişkin yazdıkları manifestolarında belirtmişlerdir. Örneğin Çağdaş Cam Sanatları Müzesi'ndeki bir eserden yola çıkarak Resim 5'deki sanatsal çalışmayı gerçekleştiren öğrenci, çalışmasına ilişkin şu açıklamayı yapmıştır:

“Sanatsal çalışmamda çıkış noktam, Fatma Çiftçi'nin 'Inconsolable' adlı eserinin (Resim 4), biçim, renk ve eserinde kullandığı imgeleridir. Eserde yuvarlak bir camın ortasında kurşun döküm bulunmaktadır. Bu kurşun imgesini sanatsal çalışmamda kullandım. Inconsolable eserindeki cam mavi olduğu için ben de çalışmamda mavi ve tonlarını içeren renkler kullandım. Ayrıca eserin üzerinde bulunan yazı imgelerinden yola çıkarak kolaj tekniğini kullandım ve çalışmamı yazı içeren malzemelerle destekledim. Böylece daha zengin bir görünüm kazanmış oldu”

Resim 4. Fatma Çiftçi, 'Inconsolable'

Resim 5. Öğrenci Çalışması

Eskişehir Kent Belleği Müzesi'ndeki fotoğraf ve belgesellerden yola çıkarak sanatsal çalışma (Resim 6) gerçekleştiren bir başka öğrenci ise bu uygulamada kültürel bir sorgulama

gerçekleştirdiğini ve sanatsal çalışmasını da bu sosyo-kültürel bağlamda oluşturduğunu şu sözlerle ifade etmiştir:

“Çalışmam 45x60 cm boyutunda olup, kâğıt üzerine karışık teknikle yapılmıştır. Çeşitli renkli kâğıtlardan küçük parçalar keserek ve bunları bir araya getirip yapıştırarak yöresel kostümler giymiş figürler çalıştım. Figürleri şematik bir Eskişehir haritası içine yerleştirdim. Bu çalışmayı yaparken, farklı kâğıtların bir araya gelerek yakaladığı uyumla; farklı etnik kökenlere sahip halkların kültürlerini bir araya getirerek ortaya çıkardıkları ahengin birbirine ne kadar benzediğini anlatmak istedim”.

Resim 6. Öğrenci Çalışması

Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersi kapsamında öğrenciler ayrıca müze ve müzedeki eserlere/nesnelere ilişkin oluşturulan çalışma yapraklarını doldurmuşlardır. Ders sonunda tüm bu çalışma yaprakları, sanatsal çalışmaların görselleri ve manifestoları, müze rehberleri ve posterler bir portfolyo halinde değerlendirilmiştir. Ayrıca her grup sorumlu olduğu müze ile ilgili bir sunum gerçekleştirmiştir.

Araştırmanın Amacı

Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programında haftada 4 saat olarak yer alan ‘Müze Eğitimi ve Uygulamaları’ dersi ile görsel sanatlar öğretmen adaylarının etkin ve verimli şekilde müzelerden eğitim amaçlı yararlanmalarına ilişkin bilgi ve beceriler kazanmaları hedeflenmektedir. Bu çalışmada da 2015-2016 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi Güzel

Sanatlar Eğitimi Bölümünde Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersini alan öğrencilerin yani görsel sanatlar öğretmen adaylarının ders sürecine ilişkin görüşlerinden yola çıkarak, bu dersin daha etkin ve verimli gerçekleştirilmesine ilişkin öneriler getirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş ve araştırma verilerinin toplanmasında odak grup görüşmesi tekniğinden yararlanılmıştır. Nitel araştırma yaklaşımı, bir konunun daha derinlemesine araştırılmasını sağlaması ve elde edilen bilgilerin pratiğe daha yakın ve açıklayıcı olması nedeniyle bu çalışmada tercih edilmiştir. Zengin bir veri seti oluşturmaya yardımcı olması sebebiyle de odak grup görüşmesi veri toplama tekniği olarak tercih edilmiştir. Çünkü “bireysel görüşmelerde akla gelmeyecek bazı konular, grup görüşmelerinde diğer bireylerin açıklamaları çerçevesinde akla gelebilir ve ek yorumda bulunmak mümkün olabilir” (Yıldırım ve Şimşek, 2011,s.151).

Odak grup görüşmesi öncesinde, 2015-2016 öğretim yılı güz döneminde Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü’nde Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersini alan 31 öğrenciye, derste gerçekleştirdikleri uygulamalara ve derse ilişkin görüşlerini ve deneyimlerini ortaya koymak adına açık uçlu sorulardan oluşan bir anket uygulanmıştır. Araştırma kapsamında yapılan anket çalışmasından elde edilen veriler doğrultusunda odak grup görüşmesi için yarı yapılandırılmış görüşme soruları hazırlanmıştır. 9 açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu iki alan uzmanı tarafından gözden geçirildikten sonra sorulara son biçimi verilmiştir.

Odak grup görüşmesi 12 Mayıs 2016 tarihinde, anket uygulanan grup içerisinde yer alan ve gönüllülük esasına göre belirlenen 5 kız 1 erkek görsel sanatlar öğretmen adayı ile yapılmıştır. Görüşme sessiz bir ortamda yuvarlak toplantı masası etrafında yaklaşık 70 dakikalık bir süreçte gerçekleşmiştir. Görüşme öncesinde katılımcılara araştırmanın amacı ve kapsamı hakkında bilgi verilerek önceden hazırlanmış izin formunu imzalamaları istenmiştir. Görüşme esnasında yarı yapılandırılmış görüşme tekniğine uygun olarak ek sorular da yöneltilmiştir.

Verilerin Analizi

Görüşmelerin gerçekleştirilmesinin ardından verilerin analizi sürecine geçilmiştir. Öncelikle odak grup görüşmesine ait video dosyaları bilgisayar ortamına aktarılmış ve bu video dosyaları yazılı görüşme döküm formuna dökülmüştür. Bu süreçte katılımcılara bir numara verilmiş, bu numaralar kod isim biçiminde doğrudan alıntılarda kullanılmak üzere kaydedilmiştir. Ayrıca görüşme döküm formunun güvenilirliği video kayıtlarının izlenmesiyle doğrulanmıştır.

Görüşmelerin dökümü aşamasından sonra verilerin kodlanmasına geçilmiştir. Görüşmeler sonucunda elde edilen veriler betimsel analiz yoluyla çözümlenmiştir. Betimsel analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır: “Bu yaklaşıma göre elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır” (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s.224). Bu araştırmada da görüşme sorularından yola çıkarak kategoriler belirlenmiş ve elde edilen veriler bu kategoriler altında toplanmıştır. Verilerin analizi sürecinde elde edilen bulgular güvenilirliği arttırmak amacıyla bir başka uzman tarafından da kodlanmış ve yapılan kodlamalar karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırmalar sırasında gerekli düzenlemeler yapılarak görüş birliğine ulaşılmıştır.

Bulgular ve Yorumları

Araştırma sonucunda öğrencilerle yapılan odak grup görüşmesine dayalı olarak elde edilen bulgular; “*Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Derse Dair Beklentilerine İlişkin Görüşleri*”, *Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Dersin Amacına İlişkin Görüşleri*”, *Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Müze Rehberi Çalışmasına İlişkin Görüşleri*”, “*Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Sanatsal Çalışmaya İlişkin Görüşleri*”, “*Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Müze Posterine İlişkin Görüşleri*”, “*Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Derste Yaşanan Sorunlara ve Karşılaşılan Zorluklara İlişkin Görüşleri*”, “*Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Dersin Süresine İlişkin Görüşleri*”,

“Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Dersin Programdaki Yerine İlişkin Görüşleri”,
“Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Derste Edinilen Teorik Bilgilere İlişkin Görüşleri”,
Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Dersin Sağladığı Katkılarına İlişkin Görüşleri” ve
“Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Derse İlişkin Önerileri” başlıkları altında tablolar
halinde sunulmuş ve araştırmaya katılanların görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılarak
özetlenmiştir.

Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Derse Dair Beklentilerine İlişkin Görüşleri

Araştırmada gerçekleştirilen odak grup görüşmesinde görsel sanatlar öğretmen adaylarına öncelikle Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersini almadan önce bu derse dair nasıl bir beklentileri olduğu sorulmuş ve buna ilişkin görüşleri Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının derse dair beklentilerine ilişkin görüşleri

Sadece müze gezisine dayalı daha az kapsamlı bir ders deneyimi yaşama
Sadece teorik anlatıma dayalı daha az kapsamlı bir ders deneyimi yaşama
Müzeleri çok fazla tanıyamadan daha az kapsamlı bir ders deneyimi yaşama
Eğitim ortamı olarak müzeden yararlanmayı öğrenme

Tablo 1’de görüldüğü üzere görsel sanatlar öğretmen adayları bu dersin daha az kapsamlı ve daha çok müze gezisine ya da teorik anlatıma dayalı olacağına dair beklentileri olduğunu belirten görüşler bildirmişlerdir. Konuya dair K2 görüşünü şu sözlerle açıklamıştır:

“Müzeye gidip, orada araştırmamızı yapıp ona göre rapor tutacağız gibi düşünmüştüm. Böyle bir şey yerine daha kapsamlı bir çalışma yaptık.” K3 ise; “Daha çok slâyt üzerinden gidileceğini tahmin etmiştim. Hani ders anlatılacak biz dinleyeceğiz gibi düşünmüştüm. Ama beklediğim gibi çıkmadı. Daha kapsamlı bir şey oldu. Daha iyi, eğitici olduğunu düşünüyorum. Bence gayet de eğlenceliydi”

Ayrıca ders kapsamında müzeleri çok fazla tanımayacaklarını düşündüklerini ifade eden görsel sanatlar öğretmen adayları da olmuştur. Bununla birlikte, bir eğitim ortamı olarak

müzeden yararlanmayı derste öğreneceğine dair beklentisi olduğunu dile getiren bir öğretmen adayı da olmuştur.

Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Dersin Amacına İlişkin Görüşleri

Görsel sanatlar öğretmen adaylarına Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersinin amacına ilişkin ne düşündükleri sorulmuş ve dersin amacına ilişkin görüşleri Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının dersin amacına ilişkin görüşleri

Eğitim ortamı olarak müzelerin olanaklarını değerlendirme

Müzeleri araştırma ve tanıma

Müzelerde öğrenciler için etkinlik düzenleyebilme

Öğrencilere müze sevgisi kazandırabilme

Müze eğitimi ile ilgili materyal hazırlayabilme

Müze gezisi planlayabilme

Müze bilincini geliştirme

Müzedede yaşayarak öğrenmeyi gerçekleştirebilme

Müze eğitiminde öğretmenin rolünü ve önemini kavrama

Tablo 2’de görüldüğü üzere görsel sanatlar öğretmen adayları bu soruya hem öğretmen adayı olarak hem de öğrenci olarak yanıt vermiştir. Bu anlamda dersin; eğitim ortamı olarak müzelerin olanaklarını değerlendirme, müzeleri araştırma ve tanıma, müzelerde öğrenciler için etkinlik düzenleyebilme, öğrencilere müze sevgisi kazandırabilme, müze eğitimi ile ilgili materyal hazırlayabilme, müze gezisi planlayabilme, müze bilincini geliştirme, müzedede yaşayarak öğrenmeyi gerçekleştirebilme, müze eğitiminde öğretmenin rolünü ve önemini kavrama gibi amaçları olduğunu ifade etmişlerdir. Konuya ilişkin olarak K5 sözlerini şu şekilde ifade etmiştir: “*Dersin amacı bence çocuklara yaşatarak öğretmek. Yani zaten biz de bunu işlemiştik. Amaç oraya gidip orada olayları yaşayarak, görerek, meraklanarak öğrenmeyi sağlamak. Amacımız buydu*”.

Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Müze Rehberi Çalışmasına İlişkin Görüşleri

Araştırmada görsel sanatlar öğretmen adaylarına ders kapsamında yaptıkları müze rehberi çalışmasıyla ilgili ne düşündükleri ve deneyimleri sorulmuş ve görüşleri Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının müze rehberi çalışmasına ilişkin görüşleri

Hem eğlendirici hem öğretici olma
Müzedede gerçekleştirilecek öğretici etkinlikleri keşfetmeyi sağlama
Müze eğitiminde kalıcı öğrenmeyi sağlama
Müzeleri daha çok sevmeye yönlendirici olma
Zor ve yorucu olma
Müze eğitiminde ölçme değerlendirmeye yardımcı olma
Hedef yaş grubuna uygun etkinlik yaprağı hazırlamayı öğrenme
Hazırlama sürecinde müzeyi daha iyi öğrenme
Eleştirel düşünmeye yönelik içerik hazırlama
Müze gezerken müze rehberinin önemini anlama
Zor olmayan çeşitlendirilebilir bir çalışma

Görsel sanatlar öğretmen adayları ders kapsamında yaptıkları müze rehberinin; hem eğlendirici hem öğretici, müzeleri daha çok sevmeye yönlendirici olduğunu ifade ederken sıklıkla müze rehberi yapmanın zor ve yorucu olduğunu da vurgulamışlardır. Ayrıca müze rehberi hazırlamanın müzedede gerçekleştirilecek öğretici etkinlikleri keşfetmeyi sağlama, hedef yaş grubuna uygun etkinlik yaprağı hazırlamayı öğrenme ve müzeyi daha iyi öğrenme gibi yararları olduğunu da dile getirmişlerdir. Konuya ilişkin olarak K2 görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

“Etkinlik yapraklarını oluştururken, hangi yaş grubuna hangi sınıfa göre düzenlemem gerektiğini öğrendim. Ona göre etkinlik yaprakları hazırlıyordum. Soruları da ona göre hazırlamaya çalıştım. Bazı yerlerde zorlandım. Çünkü Word’de yaptım bunların hepsini. Yaparken de çok şey öğrendim. Bir tane yetmedi etkinlik, iki tane, üç tane, dört tane, beş, altı etkinlik hazırladık büyük ihtimalle. Altısı da çok farklı ve çok kapsamlı bir şekilde oluşturuldu. Hem öğrenci sorguluyor, hem çizim

yapıyor. Öyle istedik çünkü. Hem bir oyun çerçevesinde bulmaca hazırladık. Sorularla test uyguladık. Ondan sonra, hadi bakalım bu resmi bul diyerek resmi tamamlama da hazırladık. Güzel şeyler yaptık. Daha çok öğrendik. Nasıl etkinlik hazırlayabileceğimizi kavradık. Nasıl sorgulayacak? Nasıl eleştirel bir bakış açısına sahip olacak? Onlar için de özellikle düşündüm. Zordu müze rehberi hazırlamak ama değdi.”

Görüşmede müze rehberinin müze eğitiminde kalıcı öğrenmeyi sağlama ve ölçme değerlendirmeye yardımcı olma gibi özellikleri olduğu da belirtilmiştir. Görsel sanatlar öğretmen adaylarından biri müze rehberi hazırlarken müze gezisinde müze rehberinin önemini anladığını ifade etmiştir. Başka bir görsel sanatlar öğretmen adayı ise çoğunun aksine müze rehberi hazırlamanın zor olmadığını hatta çeşitlendirilebilir bir çalışma olduğunu dile getirmiştir.

Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Sanatsal Çalışmaya İlişkin Görüşleri

Araştırmada görsel sanatlar öğretmen adaylarına ders kapsamında ziyaret ettikleri müzelerdeki eserlerden/nesnelere yola çıkarak yaptıkları sanatsal çalışmalarla ilgili ne düşündükleri sorulmuş ve görüşleri Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının sanatsal çalışmaya ilişkin görüşleri

Dersi daha keyifli hale getirme
Farklı disiplinlerle ilişki kurmayı sağlama
Müzedeki eserlerle/nesnelere kendi arasında ilişki kurma
Kendini ifade etmeyi geliştirme
Serbest çalışma ile çok yönlü ve rahat üretme
Öğrenciyi güdülemeyi sağlama
Yaratıcılığa katkı sağlama
Öğretmen adayına deneyim kazandırma
Müze eğitiminde kalıcı öğrenmeyi sağlama
Gerekli olmama

Görsel sanatlar öğretmen adayları ders kapsamında yaptıkları sanatsal çalışmaların dersi daha keyifli hale getirdiğini, kendini ifade etmeyi geliştirdiğini ve müzedeki eserlerle/nesnelere

kendileri arasında ilişki kurmayı sağladığını dile getirmişlerdir. Herkesin teknik konusunda serbest çalışmasının çok yönlü ve rahat üretmeyi sağladığını da ifade etmişlerdir. Bununla birlikte müzede sanatsal çalışma yaptırmanın öğrenciyi güdüleyeceği, yaratıcılığına katkı sağlayacağı da vurgulanmıştır. Konuya ilişkin olarak K2'nin görüşleri şu şekildedir:

“Öğrenciyi güdülemek için güzel bir şey. Sergi açılabilir, sonunda güzel bir iş çıkar büyük ihtimalle. Çünkü öğrenciler serbest sanatsal çalışmada; isteyen heykel yapabiliyor, isteyen resim yapabilir, isteyen yazınsal bir şey de çıkarabilir çok yönlü olduğu için. Öğrenciyi daha çok geliştirecek bir şey aslında. Bir şeyler ortaya çıkaracak, yaratıcılığını ortaya koyabilecek bir şey”.

Müze eğitiminde kalıcı öğrenmeyi sağlama anlamında da sanatsal çalışmanın gerekli olduğu ifade edilirken, derste sanatsal çalışmaya yer verilmesinin farklı disiplinlerle ilişki kurmayı sağladığı da ayrıca dile getirilmiştir. Buna karşın bir öğretmen adayı bu ders kapsamında sanatsal çalışmanın gerekli olmadığını ifade etmiştir. Başka bir öğretmen adayı ise bu ders kapsamında müzede sanatsal çalışma yapmanın ileride böyle bir uygulamayı öğrencilerine yaptırarak olan öğretmen adayına deneyim kazandırması açısından gerekli olduğunu belirtmiştir.

Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Müze Poster (Afiş) Çalışmasına İlişkin Görüşleri

Araştırmada görsel sanatlar öğretmen adaylarına ders kapsamında yaptıkları müze poster çalışmasıyla ilgili ne düşündükleri sorulmuş ve görüşleri Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının müze poster çalışmasına ilişkin görüşleri

Gezi öncesi öğrencilere müzeye dair ön bilgi ve ilgi sağlama

Hazırlama sürecinde müze hakkında daha fazla bilgi sahibi olmayı sağlama

Müzeye dair önemli ayrıntıları ve beğenilen kısımları içerme

Müzeyi ana hatları ile tanıtabilme becerisi kazanma

Grafiksel anlatım becerisi kazanma

Gezi öncesi eleştiri ortamı yaratmaya yardımcı materyal olma

Görsel sanatlar öğretmen adayları müze posterinin, gezi öncesi müzeye dair ön bilgi ve ilgi sağlama ve geziye ilişkin eleştiri ortamı yaratma anlamında yardımcı bir eğitim materyali olduğunu ifade etmişlerdir. Konuya ilişkin K3 görüşlerini şu sözlerle ifade etmiştir. “*Kısa özet şeklinde, öğrencileri bilgilendirmek amaçlı, olması gereken bir şey. Öğrencinin müzeye gitmeden küçük bir bilgi sahibi olması gerekiyor zaten ‘Ne yapacağız orada? Nereye gidiyoruz? Orada neler var?’ gibi şeyleri sorguluyorlar çünkü. O poster sayesinde öğrenmiş oluyorlar diye düşünüyorum.*”

Görüşmede, ders kapsamında müze posterini hazırlamanın, müze hakkında daha fazla bilgi sahibi olmayı sağladığını, kendilerine müzeyi ana hatları ile tanıtabilme beceresi kazandırdığını da ifade etmişlerdir. Bununla birlikte müze posterinin müzeye dair önemli ayrıntıları ve beğenilen kısımları içerdiği de görüşmede belirtilmiştir. Ayrıca poster hazırlarken grafik programları kullanması gerektiği için bu programa hâkim olmayan bir öğretmen adayı poster çalışması ile grafiksel anlatım becerisi kazandığını da dile getirmiştir.

Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Derste Yaşanan Sorunlara ve Karşılaşılan Zorluklara İlişkin Görüşleri

Araştırmada görsel sanatlar öğretmen adaylarına derste yaşadıkları sorunlar ya da karşılaştıkları zorluklar sorulmuş ve buna ilişkin görüşleri Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının derste yaşanan sorunlara ve karşılaşılan zorluklara ilişkin görüşleri

Müzeye ve müzedeki eserlere/nesnelere ilişkin yeterli bilgi edinememe

Müzedeki yetkililerin yeterli ilgi göstermemesi

Müze rehberi/müze eğitimcisinin olmaması

Grup çalışmasında iş bölümünün sağlıklı olmaması

Müzedeki sergilemelerdeki aksaklıklar

Müze ve müze eğitimine dair ön yargıların olması

Müzelere ulaşım problemi

Müze ücretleri

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının çoğu ders kapsamında yapacakları projeler için ele aldıkları müzeler ve müzelerdeki eserlere/nesnelere ilişkin yeterli bilgi edinememe ve müzelerdeki yetkililerin yeterli ilgi göstermemesi konusunda müze kaynaklı problemler yaşadıklarını dile getirmişlerdir. Konuya ilişkin olarak öğretmen adaylarından K6, araştırma için gittikleri müzede yaşadıklarından yola çıkarak görüşlerini şu şekilde dile getirmiştir:

“Bizim karşımıza şöyle bir sorun çıktı; müzede bir arkeolog vardı. Onunla konuştuk fakat biz müzeye girdiğimiz andan itibaren zaten ‘çok zamanım yok’ diye bir yanıt aldık. Hani bir bilgi verici bir şey yoktu. Eserlerin altında uzun uzun bilgileri yazmıyor. Genel döneme ait kısa bir bilgi yazıyor...Geri kalanını biz araştırmak zorunda kaldık...onunla birlikte müzeyi gezemedik”.

Ayrıca müzelerde müze rehberinin/müze eğitimcisinin olmaması ya da sergilemelerdeki aksaklıklar gibi müze kaynaklı diğer sorunlar da görüşmede belirtilmiştir. Sıklıkla vurgulanan diğer bir sorun ise grup çalışmasında iş bölümünün sağlıklı olmadığı ve bu anlamda grup içinde problemler yaşandığıdır. Bununla birlikte müzeye ulaşım problemi ve müze ücretleri de karşılaşılan diğer zorluklar olarak dile getirilmiştir. Görüşmede bir öğretmen adayı müze ve müze eğitimine ilişkin ön yargıların olmasını problem olarak gördüğünü ifade etmiştir.

Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Dersin Süresine İlişkin Görüşleri

Araştırmada görsel sanatlar öğretmen adaylarına programda haftada 4 saat olarak yer alan Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersinin süresine ilişkin görüşleri sorulmuş ve verdikleri yanıtlar Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının dersin süresine ilişkin görüşleri

Süresi yeterli

Süresi artırılmalı

Süresi 1 saat daha artırılmalı

Süresi 6 saate çıkarılmalı

Tablo 7’de görüldüğü üzere görsel sanatlar öğretmen adayları dersin süresini çoğunlukla yeterli görürken bazı adaylar sürenin artırılması gerektiğini ifade etmiştir. Buna göre bir öğretmen adayı sürenin 1 saat daha artırılarak 5 saat olması gerektiğini söylerken başka bir öğretmen adayı ise sürenin 6 saat olması gerektiğini ifade etmiştir. K 6 ise konuya ilişkin görüşünü şu sözlerle dile getirmiştir:

“Süre yeterli de gelebiliyordu bazen. Bazen de çok sıkıştığımız anlarda sürenin az geldiği oluyordu. Çünkü okul dışında pek bir şey yapamıyoruz. Özellikle bizim birçok kez grupça toplanmamız gerekti. Aslında süresi biraz daha fazla olsaydı belki toplanmamıza bile gerek kalmayacaktı. Her şeyi okulda halledebilecektik”

Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Dersin Programdaki Yerine İlişkin Görüşleri

Görsel sanatlar öğretmen adaylarına şu an programda 4. sınıf 1. yarıyıldan yer alan Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersinin programdaki yerine ilişkin ne düşündükleri sorulmuş ve konuya ilişkin görüşleri Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının dersin programdaki yerine ilişkin görüşleri

Yoğunluktan dolayı son sınıf olmamalı

2. veya 3. sınıf olmalı

3. sınıf 2. yarıyıl olmalı

Hazır bulunuşluk açısından 4. sınıf olmalı

Konuya ilişkin olarak öğretmen adaylarının çoğu, son sınıfta KPSS, ALES, YDS gibi sınavlara hazırlandıklarını ve bu yoğunluktan dolayı böyle bir kapsamlı dersin son sınıfta olmaması gerektiğini belirtmişlerdir. Bunun üzerine öğretmen adaylarına hangi sınıfta/yarıyıldan yer alması gerektiği sorulduğunda ise bazı öğretmen adayları 2. veya 3. sınıf olmalı derken, bazı öğretmen adayları ise dersin sanat eleştirisi, sanat tarihi gibi dersleri almış olmayı gerektirdiğinden dolayı 3. sınıf 2. yarıyıldan olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Konuya ilişkin olarak K5 ise görüşlerini şu sözlerle dile getirmiştir: *“Dördüncü sınıf dersi*

olmamalı. (Bu sınıfta) yoğunluğumuz var, aynı zamanda KPSS veya kafamızın yoğun olduğu başka konular var, müzeyi daha sağlıklı ve isteyerek araştıramıyoruz. Bu dersten alabileceğimiz en yüksek keyif ve verimi alamıyoruz.” Buna karşın bazı öğretmen adayları ise hazır bulunuşluk açısından bu dersin mutlaka son sınıfta olması gerektiğini belirtmişlerdir.

Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Derste Edinilen Teorik Bilgilere İlişkin Görüşleri

Araştırmada görsel sanatlar öğretmen adaylarına derste edindikleri teorik bilgilere ilişkin ne düşündükleri sorulmuş ve görüşleri Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının derste edinilen teorik bilgilere ilişkin görüşleri

Önerilen kaynaklardaki teorik bilgiler yeterli düzeydeydi
Uygulamalar için gerekli bilgiyi sağladı
Yaşayarak öğrenme teorik bilgilere göre daha iyi öğrenme sağladı
Öğretmenlik deneyimi açısından katkı sağladı
Müzeyle dair farkındalığı artırmayı sağladı

Öğretmen adayları çoğunlukla derste önerilen kaynaklardaki teorik bilgileri yeterli bulduklarını ve ders kapsamında yapılan uygulamalar için gerekli bilgiyi edindiklerini ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarından K4 konuya ilişkin görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

“Bir kitap vardı mesela “Müze Eğitimi ve Uygulamaları” adı altında...mesela makaleler vardı. Çok ciddi anlamda yeterli oldu.”

Bunun birlikte görüşmede bu teorik bilgilerin öğretmenlik deneyimi açısından katkı sağladığı, ayrıca müzeyle dair farkındalığı artırdığı da dile getirilmiştir. Buna karşın yaşayarak öğrenmenin teorik bilgilere göre daha iyi öğrenme sağladığı vurgulanarak, uygulamaları daha öğretici bulduklarını da belirtmişlerdir.

Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Dersin Sağladığı Katkılara İlişkin Görüşleri

Araştırmada görsel sanatlar öğretmen adaylarına almış oldukları Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersinin kendilerine sağlamış olduğu katkılara ilişkin ne düşündükleri sorulmuş ve görüşleri Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının dersin sağladığı katkılara ilişkin görüşleri

Müzedede gerçekleştirilecek etkinlikleri planlayabilme becerisi kazanma
Müze gezisi için materyal hazırlama becerisi kazanma
Müze gezisi planlama becerisi kazanma
Müzeleri daha iyi tanıma
Müze sevgisi kazanma
Sanat eğitimcisi olma adına farkındalık kazandırma
Müzedede eğitim sürecini birebir deneyimleme olanağı sağlama
Disiplinlerarası çalışma olanağı sağlama
Müzelere eleştirel bakış (müze bilinci) geliştirme
Kültürel mirası koruma bilinci geliştirme
Müze eğitimine ilişkin sorunları öngörebilme ve çözebilme becerisi kazanma
Grupla çalışabilme becerisi kazanma

Tablo 10'da görüldüğü gibi katılımcılar hem öğretmen adayı hem de bir birey olarak bu dersin katkılarını değerlendirmişlerdir. Öncelikle bir öğretmen adayı olarak Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersinin, müze gezisi ve müzedede gerçekleştirilecek etkinlikleri planlayabilme becerisi, müze gezisi için materyal hazırlama becerisi ve müze eğitimine ilişkin sorunları öngörebilme ve çözebilme becerisi kazandırma bağlamında katkıları olduğunu ifade etmişlerdir. Konuya ilişkin olarak öğretme adaylarından K4 görüşlerini şu şekilde dile getirmiştir: *“Eğitimci olarak ciddi anlamda bir müzeyi gezdirdiğim zaman öğrencilerimi nasıl gezdireceğimi, nasıl ön hazırlık yapacağımı, nasıl etkinlikler hazırlayacağımı, ne yapmam gerektiğini, nasıl sorunlarla karşılaşacağımı, bunlarla nasıl mücadele edeceğimi, her şeyi ciddi anlamda öğrenmiş oldum.”*

Bununla birlikte katılımcılar bir birey olarak bu dersin; müzeleri daha iyi tanıma, müze sevgisi kazanma, müzelere eleştirel bakış (müze bilinci) geliştirme ve kültürel mirası koruma bilinci geliştirme bağlamında katkıları olduğunu da belirtmişlerdir. Konuya ilişkin olarak K3 görüşlerini şu sözlerle ifade etmiştir:

“Açık söylemek gerekirse ben müzeye gitmekten zevk alan bir insan değildim. Yani niye gidiyorum ki, hani zaten öğrendiğim bir şey yok. Bazı heykeller var, bazı fotoğraflar, araç gereçler görüyorum. Ama nereden gelmiş? Niye gelmiş? Neden gelmiş? Kim getirmiş? Hani buna dair bilgi edinemiyordum sonuç olarak. Bu yüzden bana gereksiz geliyordu müzeye gitmek. Ama şimdi bu dersten sonra müzeye gidip neler yapılabileceğini, nasıl bilgi edinilebileceğini, bir şekilde o sanat eserlerinin nasıl oluştuğunu, nereden geldiğini öğrendikçe müzeden, müzeye gitmekten zevk aldım. Hani hoşuma gitti bir şeyleri öğrenmek, bir şeylerin tarihini araştırmak. Bu şekilde bana katkısı olduğunu düşünüyorum. Bana müzeyi sevdirdiğini düşünüyorum. Öğretmen olarak da şöyle; ben müzeyi bu şekilde bu dersle sevdiysem benim öğrencilerim de benim dersi bu şekilde yansıtmamla müzeleri sevebilir diye düşünüyorum.”

Bu dersin katkılarına ilişkin olarak katılımcılar, sanat eğitimcisi olma adına farkındalık kazandırma, müzede eğitim sürecini birebir deneyimleme olanağı sağlama ve disiplinlerarası çalışma olanağı sağlama anlamında da bu dersin katkıları olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca bir öğretmen adayı grup çalışmasında yaşadıkları sorunlara karşın bunları bir şekilde halledip projeyi tamamlamayı başardıklarını ve bu bağlamda dersin grupla çalışma becerisi kazandırma anlamında da katkısı olduğunu dile getirmiştir.

Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Derse İlişkin Önerileri

Araştırmada öğretmen adaylarına Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersinin daha etkin ve verimli gerçekleşmesine ilişkin önerileri sorulmuş ve görüşleri Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının derse ilişkin önerileri

Grup çalışması yerine bireysel çalışmalar yapılması
Sınıf düzeninin sınıf içi tartışma ve grup çalışmasına uygun şekilde iyileştirilmesi
Dersin sınıfta değil atölye ortamında yapılması
Grup çalışmalarında görev dağılımının dersin hocası tarafından yapılması
Müzelerdeki sorunların müze yetkililerine/ilgili kurumlara bildirilmesi
Müze gezilerine daha fazla zaman ayrılması
Müze-üniversite işbirliğinin sağlanması
Eğitim fakültelerinin diğer bölümlerinde de bu dersin programda yer alması
Özellikle Sınıf Öğretmenliği Bölümünde bu dersin programda yer alması

Öğretmen adayları yaşadıkları problemlerden yola çıkarak öncelikle bu derste grup çalışması yerine bireysel çalışmalar yapılmasını ya da eğer grup çalışması yapılacaksa görev dağılımının dersin hocası tarafından yapılmasını önermişlerdir. Ayrıca dersin, ardı ardına sıralanmış sıralardan oluşan bir sınıfta işlenmesinin uygun olmadığını, sınıf düzeninin sınıf içi tartışma ve grup çalışmasına uygun şekilde iyileştirilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Bazı öğretmen adayları dersin sınıfta değil atölye ortamında yapılmasını önermişlerdir.

Bu soruya ilişkin olarak K1 şu sözleriyle bu görüşe katılmadığını ifade etmiştir:

“Ben müzede daha çok vakit geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Yani birçok çalışmanın oraya taşınması gerektiğini düşünüyorum. Sanatsal uygulamalar orada yapılabilir” şeklinde görüş bildirirken, buna karşın K 6: *“Sanatsal uygulamalar orada yapılamaz. Ben gravür yaptım, baskı yaptım. Bu müzede yapılamazdı yani. O çok imkânsız bir şey.”*

Görsel sanatlar öğretmen adayları derse ilişkin öneri olarak müze gezilerine daha fazla zaman ayrılmasını da dile getirmişlerdir. Ayrıca yine müzedeki yaşadıkları sorunlardan yola çıkarak ders kapsamındaki çalışmalar için müze-üniversite işbirliğinin sağlanmasını ve müzelerdeki sorunların müze yetkililerine/ilgili kurumlara bildirilmesini önermişlerdir.

Öğretmen adaylarından bazıları bu dersin sadece görsel sanatlar öğretmenlerine değil diğer dallardaki öğretmenlere de katkı sağlayacağını belirterek, eğitim fakültelerinin diğer

bölümlerinde de bu dersin programda yer almasını önermişlerdir. Öğretmen adaylarından biri özellikle Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nde bu dersin programda yer almasını önermiştir.

Sonuç ve Tartışma

Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersi kapsamında görsel sanatlar öğretmen adayları müze gezisi planlama ve müze gezisi öncesi ve sonrası süreçte neler yapılması gerektiği hakkında bilgi sahibi olmuş, uygulamalı olarak da sorumlu oldukları müzelere ilişkin müze rehberi ve müze posterini hazırlamışlardır. Ayrıca müzelerdeki eserlerden/nesnelere yola çıkarak farklı tekniklerde sanatsal çalışmalar da gerçekleştirmişlerdir.

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersinde gerçekleştirdikleri müze rehberi ve müze posterine ilişkin görüşleri genel olarak değerlendirildiğinde müze rehberi ve müze posterini etkili bir müze eğitimi için gerekli gördükleri ve müze rehberi ve posterini hazırlamayı da öğretmenlik deneyimi açısından anlamlı buldukları anlaşılmaktadır. Yavuzoğlu ve Atasoy'a (1999) göre de müzeleri çocukların anlamlı deneyimler kazandırdıkları, yaparak-yaşayarak öğrendikleri bir ortam haline getirmek için müze ziyareti içerisinde etkinlikler düzenlenmeli, çalışma kağıtları yardımıyla yönlendirilen çocukların eserleri bulup tanınması, verilen bilgi ve sorulan sorular aracılığıyla belirli bir donanıma ulaşmaları sağlanmalıdır. Müze gezisini etkin kılmak için gezi öncesi müze ve eserleri hakkında ön bilgi aktarımı yapmak da bir o kadar önemli görülmektedir. Selanik Ay ve Kurtde de Fidan'ın (2014) araştırmasında da öğretmen adaylarından bazıları ilgi çekici afişlerle öğrencilerin ve halkın müzelere olan ilgisini arttırmayı önermiştir. Bu araştırmada da benzer gerekçelerle görsel sanatlar öğretmen adaylarının müze rehberi ve müze posterinin işlevini ve önemini anladıkları ve gerekli gördükleri saptanmıştır.

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersinde gerçekleştirdikleri sanatsal çalışmalara ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde ise böyle bir uygulamanın dersi daha keyifli hale getirmekle birlikte farklı disiplinlerle ve müzedeki

eserlerle/nesnelere öğretmen adayları arasında ilişki kurmayı sağlama ve kendini ifade etmeyi geliştirme anlamında öğretmen adaylarına katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın giriş kısmında örnek verilen sanatsal çalışmalarda görüldüğü gibi bu ders sadece mesleki beceriler anlamında değil sosyal anlamlar üretme anlamında sosyal boyutta, kendini ifade etme anlamında duygusal boyutta, yaratıcı düşünme anlamında sanatsal boyutta da öğretmen adaylarına katkılar sağlamıştır. Karadeniz (2014) de benzer görüşte olduğunu şu sözlerle ifade etmektedir: “Müze ya da galerilerdeki uygulamalar ve atölye çalışmaları, katılımcıların müzede anlam yaratmalarını sağlamakta ya da onlara kendi çalışmalarını sürece doğrudan katılarak üretme fırsatı sunmakta, böylece müze izleyicisinin müzeye olan bağlılık duygusunu geliştirmektedir” (Karadeniz,2014,s.177).

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının dersin amacına ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde ise bu dersin amacını daha çok öğretmenlik mesleği açısından ele alarak müzeden eğitim ortamı olarak yararlanabilmeyi öğrenmeyi dersin başlıca amacı olarak gördükleri bununla birlikte müzeleri tanımak ve müze bilinci geliştirmeyi de amaçlar arasında gördükleri saptanmıştır.

Buna karşın öğretmen adaylarının ders öncesi bu derse ilişkin beklentilerinin bu amaçlardan daha sınırlı bir kapsamda olduğu görülmüştür. Bu anlamda dersin içeriğini önceden öğretmenlik mesleği ile pek ilişkilendirmedikleri, ders sonrasında ise bu dersti öğretmenlik deneyimi açısından anlamlı buldukları anlaşılmaktadır.

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının dersin süresine ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde ise çoğu öğretmen adayı süreyi yeterli bulurken, bazı öğretmen adayları ise sürenin artırılmasını önermişlerdir. Karadeniz (2014) de eğitim fakültelerinde okutulan seçmeli müze eğitimi derslerini saat bakımından yeterli bulmadığını, derslerin uygulama aşamalarında müzelere geziler düzenlendiğini ancak müze gezisi ve uygulama için ders saatlerinin yetersiz kaldığını dile getirmiştir.

Araştırmada görsel sanatlar öğretmen adaylarının çoğu dersin programdaki yerinin 4. sınıf öncesi olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Son sınıftaki öğretmen adaylarının KPSS hazırlık sürecinde oldukları bunun yanı sıra ALES, YDS gibi sınavlara çoğunlukla bu dönemde hazırlandıkları ve dersin kapsamı da göz önünde bulundurulduğunda dersin programdaki yerinin tekrar düşünülmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının ders kapsamında karşılaştıkları zorluklar ve sorunlara ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde ise öğretmen adaylarının grup çalışmasında yaşadıkları kişisel problemlerin yanı sıra müzelerden kaynaklanan, müzede bilgiye ulaşma zorluğu ve müze yetkililerinin ilgisizliği gibi problemler öne çıkmaktadır. Akman vd. (2015) tarafından yapılan araştırmada da benzer sorunlar dile getirilmiştir. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenleri müze eğitiminde karşılaştıkları sorunlar olarak; müze çalışanlarının ilgisizliği ve bilgilendirme yapmada isteksiz oluşları, müze ile ilgili bilgi verecek görevlinin olmaması, müzelerle ulaşım problemi gibi benzer problemleri dile getirmişlerdir. Gökmen (2004) tarafından yapılan ankette de ilköğretim öğretmenleri müzelerde eğitim açısından gördükleri en büyük eksikliği bilgilendirmenin olmaması (%58) olarak belirtmişlerdir. Benzer şekilde, Selanik Ay ve Kurtde Fidan'ın (2014) araştırmasında da öğretmen adayları, öğrencilerin seviyesine uygun biçimde bilgi veren müze yetkililerinin olmadığını dile getirmişlerdir. Çetin (2002) de aynı soruna işaret ederek bireysel çabalar dışında müzelerde müze pedagojisi alanında uzman eleman olmadığını, eğitimde de müzelerden yararlanmaya ilişkin sistematik aktivitelerden söz etmenin çok güç olduğunu dile getirmiştir. Bu nedenle de ülkemizin kültürel kaynaklarının eğitim amaçlarına uygun olarak kullanılmadığını bunun da çağdaş eğitim sistemimizin en önemli sorunlarından biri olduğunu vurgulamıştır.

Görsel sanatlar öğretmen adayları ile yapılan görüşmede müzelerdeki düzensiz sergilemenin motivasyon açısından olumsuzluğuna da ayrıca dikkat çekilmiştir. Benzer şekilde sergi düzenlemesinin önemini vurgulayan Atagök'e (1999) göre görsel algılamada ferahlık,

sergilemedeki düzen izleyicinin daha uzun süreli dikkatini sağlamada önemli bir unsurdur. Bu anlamda müze ortamının insanın rahatlıkla gezebileceği iklim koşullarına ve ışığa sahip olması birincil derecede önem kazanmaktadır. Yavuzoğlu-Atasoy'a (1999) göre de müze ziyaretçilerinin dolaşım süreleri ve konforları onların algılama biçimi ve düzeyini doğrudan etkilemektedir ve bunun sonucu olarak da sergi/sergileme eğitsel açıdan yararlı ya da yararsız olabilmektedir. Müzedeki sergilemenin müzede eğitim açısından önemini Adıgüzel (2006) ise şu sözlerle ifade etmiştir: “Müzelerin eğitsel açıdan değerlendirilmesi sürecinde ilk olarak nesnelere algılandığı sergi düzeninde, sağlıklı ve amaca kolay ulaşma açısından, sıkıcı olmayan bir sunumun göz ardı edilmemesi gerekir” (Adıgüzel, 2006, s.34).

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının derste edindikleri teorik bilgilere ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde ise derste edindikleri teorik bilgileri yeterli gördükleri ama kalıcı öğrenme adına uygulamaları daha çok benimsedikleri anlaşılmaktadır. Bu sonuç ders kapsamında yapılan müze rehberi, müze posterleri ve sanatsal çalışmaların önemini ve gerekliliğini bir kez daha öne çıkarmakta, dersi sadece teorik bilgiler eşliğinde yürütmenin kalıcı öğrenme adına olumlu olmayacağını göstermektedir.

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının dersin katkılarına ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde ise müzede eğitim gerçekleştirme becerisi, müzeleri daha iyi tanıma, kültürel mirası koruma ve müze bilinci kazanma gibi pek çok katkının yanı sıra müze sevgisi bağlamında da dersin katkı sağladığı görülmektedir. Bu anlamda dersin katkılarını meslek becerisi geliştirme ile sınırlı kalmamıştır. Buyurgan ve Mercin'e (2010) göre de “zaten bu dersin en önemli amaçlarından biri de geleceğin sanat eğitimcilerine müzeleri sevdirmek ve olabildiğince etkileyici müze ziyaretleri ile onlara müzelere gitme alışkanlığı kazandırmaktır” (Buyurgan ve Mercin, 2010,142).

Araştırmada görsel sanatlar öğretmen adayları, dersin daha etkili ve verimli gerçekleştirilmesi için ders mekânının derse uygun olarak iyileştirilmesi, derste grup çalışması yerine bireysel

çalışma yapılması ve müze gezilerine daha fazla zaman ayrılması gibi öneriler getirmekle birlikte karşılaştıkları en büyük problemlerden biri olan müze yetkililerinin ilgisizliği ve müzede bilgiye ulaşma sorununun kalkması anlamında işbirliği yapılmasını da önermişlerdir. Müzelerle işbirliği yapılmasını genel olarak müze eğitimi açısından değerlendiren Zilcioğlu (2008) da müzelerde yapılan etkinliklerde müze eğitimi uzmanlarının yer almasının sağlanmasını ayrıca müzelerle okullar ve üniversitelerin yakın işbirliği içinde olmasının ve bunu sağlayacak yasal düzenlemelerin yapılmasını önermektedir.

Yapılan görüşmede görsel sanatlar öğretmen adayları ayrıca bu dersin sadece Resim-İş Öğretmenliği Programında değil eğitim fakültelerinin diğer bölümlerinde de yer alması gerektiğini ifade etmişlerdir. Selanik Ay ve Kurtde Fidan'ın (2014) çalışmasında da öğretmen adaylarından bazıları eğitim fakültelerinde ders programlarına müze eğitimi dersi konulmasını önermiştir. Özsoy ve Mercin (2003) de ilköğretim okullarındaki resim-iş derslerinin altıncı sınıfa kadar sınıf öğretmenleri tarafından yürütüldüğünü ve bundan dolayı Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersinin sınıf öğretmenliği bölümlerinde de yer alması gerektiğini ifade etmiştir.

Öneriler

Araştırma sonucunda Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersi ve bu dersin daha etkili ve verimli gerçekleştirilmesine ilişkin şu öneriler getirilebilir:

- Dersin gerçekleştirildiği sınıfın tartışma ve uygulamalara uygun olarak düzenlenmesi ya da dersin uygun atölyelerde gerçekleştirilmesi
- Dersin programdaki yerinin yeniden gözden geçirilmesi
- Müzede gerçekleştirilecek uygulamalar öncesi müze yetkilileriyle koordinasyon sağlanması (yapılacak çalışmalara ilişkin detaylı bilgi verilmesi, bu çalışmalar için müzeden beklenen yardımları da belirten resmi yazışmaların gerçekleştirilmesi)

- Öğretmen adaylarının müzelere ilişkin eleştirel bakışını geliştirmek ve müze yetkililerine ve ilgililere sunmak adına ders kapsamında müzelerdeki sorunlara ilişkin ayrı bir rapor (müze değerlendirme çalışması) hazırlanması
- Derste gerçekleştirilecek projeler için gruplar oluşturulmadan önce öğretmen adaylarının işbirliği becerilerini kullanmaları bağlamında motive edilmesi, işbirliği sağlanamayacağı düşünülüyorsa grup çalışması yerine bireysel çalışmalar yaptırılması
- Ders kapsamında müze eğitiminde önemli bir ders materyali olan müze rehberi ve müze posterleri (afiş) çalışmalarına mutlaka yer verilmesi
- Ders kapsamında müzelerdeki eserlerden/nesnelere yola çıkarak öğretmen adaylarının serbest özgün sanatsal çalışmalar yapması ve bu yolla yaratıcılıklarının, kendini ifade etme, sorgulama becerilerinin gelişmesine ve mesleki anlamda ilerde yapacağı bir uygulamayı birebir deneyimlemesine imkân tanınması
- Bu dersin eğitim fakültelerinin diğer bölümlerinin programlarında da yer alması.

Kaynakça

- Adıgüzel, Ö. (2006). Okul Dışında Farklı Bir Öğrenme Ortamı Olarak Çocuk Müzeleri. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*. Cilt 4, Sayı 14, 32-41
- Akman, B. vd. (2015). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müze Eğitimine İlişkin Görüşleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 28(1), 97-115.
- Alpagut, B. (2006). Kent Müzelerinde Nasıl Bir Eğitim?. *Kentler ve Kent Müzeleri: Kent Müzeleri Uluslararası Sempozyumu 21-22 Nisan 2006, Antalya*, 117-121.
- Atagök, T. (1999). Müze-Toplum İlişkisinde Eğitim. *Yeniden Müzeciliği Düşünmek*. Yıldız Teknik Üniversitesi Basım-Yayın Merkezi, İstanbul.
- Buyurgan, S. ve Mercin, L. (2010). *Görsel Sanatlar Eğitiminde Müze Eğitimi ve Uygulamaları*. (Ed: Vedat Özsoy). 2. Baskı. Görsel Sanatlar Eğitimi Derneği Yayınları 2, Ankara.
- Çetin, Y. (2002). Çağdaş Eğitimde Müze Eğitiminin Rolü ve Önemi. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*. Sayı 8, 57-61.
- Gökmen, C. O. (2004). *İlköğretim 1. Kademedeki Müzelerin Öğretim Ortamı Olarak Yeri*. Tezsiz Yüksek Lisans Projesi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- İlhan, A. Ç. (2002). Öğrenme ve Öğretme Sürecinde Müzeler. *I. Uluslararası Katılımlı Öğrenme ve Öğretme Sempozyumu*, Marmara Eğitim Fakültesi, İstanbul
- Karadeniz, C. (2014). Çağdaş Müzelerde Eğitim Yaklaşımları: Çocuk Müzeleri ve Bilim, Teknoloji ve Keşif Merkezleri. *Müzeler, Oyunlar, Oyuncaklar ve Çocuklar*. (Haz: Dilek Maktal Canko). Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, İzmir.
- Mamur, N. (2015). Resim-İş (Görsel Sanatlar) Öğretmen Eğitimi 'Müze Eğitimi ve Uygulamaları' Dersinde Görsel Kültür Kuramının Kullanımı. *E- Journal of New World Sciences Academy-Education Sciences*, 1C0631.10, (1), 29-53
<http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2015.10.1.1C0631>

- Mercin, L. (2008). Görsel Sanatlar Dersinin Müze ve Sınıf Ortamında İşlenişine İlişkin Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 7, sayı 21, 325-336
- Onur, B. (2012). *Çağdaş Müze Eğitim ve Gelişim: Müze Psikolojisine Giriş*. 2. Baskı. İmge Kitabevi Yayınları, İstanbul.
- Özsoy, V. ve Mercin, L. (2003). Sanat (Resim) Eğitiminde Müzelerin Kullanılmasında İlgili Kurum ve Kuruluşların Karşılıklı Görev ve Yükümlülükleri, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, C:1, S:3, Ankara
- Selanik Ay, T. ve Kurtdeğede Fidan, N. (2014). Öğretmen Adaylarının Sosyal Bilgiler Dersinde Müzelerden Yararlanmaya İlişkin Görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 13, Sayı:48, 69-89.
- Şar, E. ve Sağkol, T. (2013). Eğitim Fakültelerinde Müze Eğitimi Dersi Gerekliliği Üzerine. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı:20 (2013-2), 83-90.
- Tezcan Akmehmet, K. (2015). Müzeler ve Eğitim. *Müzecilik ve Sergileme*. Anadolu Üniversitesi Yayını No:2958, Ankara.
- Tezcan Akmehmet, K. (2014). Eğitim ve Müzeler. *Müzeler, Oyunlar, Oyuncaklar ve Çocuklar*. (Haz: Dilek Maktal Canko). Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları, İzmir.
- Tezcan Akmehmet, K ve Ödekan, A. (2006). Müze Eğitiminin Tarihsel Gelişimi, *İTÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:3, Sayı:1, 47-58
- Uçar, A. (2014). Sanat Eğitiminde Müzelerin Eğitimsel Roller ve İşlevleri, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 107-117
- Ülkü, C. (2009). Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Öğrencilerinin Mersin Resim ve Heykel Müzesi'ndeki Sanat Deneyimi Üzerine Bir Çalışma, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1, 17-27

Yavuzoğlu-Atasoy, N. (1999). Çağdaş Eğitimde Müzenin İşlevi. *Yeniden Müzeciliği Düşünmek*. Yıldız Teknik Üniversitesi Basım-Yayın Merkezi, İstanbul.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. 8. Baskı. Ankara: Seçkin Yayınları.

Zilcioğlu, Ş. (2008). *Çocuk Müzeleri ve Müze Eğitimi*. (Haz. Bekir Onur). Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları No:14, Ankara.

Extended Abstract

The museums gain more and more importance in visual arts education as multifaceted learning and living spaces. It is aimed to visual arts teacher candidates acquire knowledge and skills relating to benefit effectively and efficiently from museums for educational purposes with the 'Museum Education and Practices' course which is 4 hours a week in Undergraduate Programs of Arts and Crafts Education. In this study, it is aimed to introduce suggestions concerning more effective and efficient implementation of this course by taking into consideration the experiences and opinions of the students attending the Museum Education and Practices course in the Department of Fine Arts Education of Anadolu University in 2015-2016 academic year. Qualitative research approach was adopted in the research process and focus group interview was made with 6 teacher candidates. In the focus group interview, the teacher candidates had been asked about their expectations about this course, their opinions about the purpose of the course, their thoughts about the practices they made in the course and their theoretical knowledge about the course, their opinions about the duration of the course and its' place in the program. In addition, their opinions had been taken about the contributions that the course had provided to them, the topics they had been challenged in the course, the problems they had been experienced. Finally, they had been asked to make proposals for more effective and efficient implementation of this course. The data obtained at this focus group interview were analyzed through descriptive analysis. When the opinions of visual arts teacher candidates about the museum education and practices course are evaluated in general; it is concluded that they find museum guide and poster work necessary for the museum tour and preparatory process, artistic works contribute to permanent learning and creativity. In addition, it was understood that taking advantage of the museum as an education environment is seen as the main goal of the course by the participants, on the other hand, before the course they had been lower expectations from the course such as only recognizing

the museums. Visual arts teacher candidates stated that while the duration of the course is mostly adequate, the place of the course in the program should be before the 4th grade. The problems that they faced during the course are the difficulty of accessing information in the museum and the lack of interest of the museum officials. However, it is understood that the theoretical knowledge they have obtained is adequate, but they have adopted practices more on behalf of permanent learning. As a contribution of the lesson, the skill of realizing the education in the museum, the museum consciousness and winning the love of the museum come to the forefront. In the context of the opinions of the visual arts teacher candidates, to perform Museum Education and Practices course more effective and efficient the suggestions can be introduced such as the course shall take place in 6th semester, the course shall be in workshop-like environments or museums instead of classrooms, in the scope of the course there must be museum guide, poster and artistic practice studies, it shall be given more attention to individual works rather than group works, it shall be allocated more time to the practices in the museum in regard to the theoretical narration, it shall be coordinated with museum officials before the implementations to be held in the museum and museum officials shall be informed about the problems previously encountered, a separate report about the problems in the museums shall be prepared to visual arts teacher candidates in order to enhance their critical views to the museums and submit to the museum officials.